

Viastr Cestov

TRENÉR PETR NOVÁK
VOLEMAN
TANZANSKÉ PARKY
ARNOŠT GOLDFLAM

SIMPLY CLEVER

NOVOTNÝCH

NOVÁ ŠKODA FABIA SE ŠESTI AIRBAGY

Láska na první svezení

Nová Fabia si Vás okamžitě získá. Nabízí totiž možnost chránit posádku až šesti airbagy – hlavové jsou na přání, airbagy řidiče a spolujezdce stejně jako boční airbagy standardem. Příjemným překvapením je i další základní výbava všech verzí vozu. Mimo jiné k ní vždy patří ABS a posilovač řízení. Stejně tak Vás potěší i cena. Přijďte se o přitažlivosti nového modelu Fabia osobně přesvědčit při zkušební jízdě, po které si i Vy možná řeknete: „Tahle nová Fabia je moje nová Fabia“. Bližší informace získáte u svého nejbližšího prodejce vozů Škoda, na Škoda Auto Info-line 800 600 000 nebo na www.skoda-auto.cz.

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂ modelu Fabia: 4,6–6,9 l/100 km, 120–165 g/km

Stanislav Bernard
spolumajitel Rodinného pivovaru Bernard

Dobýt nejvyšší horu světa je snem mnoha horolezců, mužů i žen, ale také dobrodruhů nejrůznějšího ražení, a dokonce i jednoho primátora, který si sen už splnil. Zatímco někteří ze snů – jako primátor Bém či Klára Poláčková – jsou sportovci každým coulem, jiní (kteří na to mají – myšleno finančně) se nechají vytlačit až na vrchol početným doprovodem. Proč? Prostě aby tam byli, aby se něčím stali výjimečnými a nejspíš i měli o čem mluvit, čím se pochlubit před užaslou společností. Hodnota takového výkonu však není velká a nedá se srovnat s výstupem v malém týmu a už vůbec ne, když se někdo dostane nahoru alpským stylem, bez budování výškových táborů, bez kyslíku. Ale tak to prostě je a Himálaje na to bohužel doplácí; stávají se nejvýše položeným smetištěm.

Dobýt vrchol, splnit si sen, odpovědět na výzvu – se ovšem zdaleka netýká pouze Everestu. Těch mnohem prozaičtějších „kopců či kopečků“ existuje v nejrůznějších oborech lidské činnosti celá řada a jejich zdolávání dává lidskému životu štávu a vlastně i smysl, žene ho dopředu, protože jinak by ještě žil v jeskyních. Pokud se člověk nikam „nehrabe“, nemá před sebou žádné osobní výzvy, pouze přežívá a jednou po něm nezůstane NIC.

„Držte se...“

vlastní cestou 3/07

obsah

duben – květen – červen

editor

Boris Dočekal

redakce

Stanislav Bernard

Zdeněk Mikulášek

Markéta Navrátilová

design

Štěpán Malovec

tisk

Tiskárna David, s. r. o.

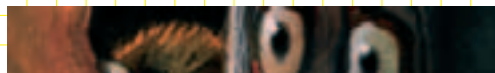
vydavatel

Rodinný pivovar Bernard, a. s.

www.bernard.cz

Magazín Vlastní cestou vychází čtvrtletně. Chcete-li jej dostávat do poštovní schránky, navštivte www.bernard.cz (hlavní menu > zábava > formulář, který vyplníte a odešlete). Vaše připomínky a náměty můžete zasílat na pivovar@bernard.cz

Magazín Vlastní cestou je zaregistrován na Ministerstvu kultury ČR pod evidenčním číslem MK ČR E 14164

malba na obálce > Jiří Grus

04 _ **Nejsem žádný drsňák**
rozhovor s Petrem Novákem

10 _ **Z pivovaru**
nové lahve a nové etikety

12 _ **Svět plný obrazů**
lahůdka ze světa komiksu

15 _ **Americký sen**
povídka Ivy Pekárkové

18 _ **Humpolecké hudební slavnosti**
pozvánka

19 _ **Na vrcholu**
zpráva z nejvyšší hory světa

20 _ **Tanzanské národní parky**
exkluzivní fotoreportáž

26 _ **Úspěch navzdory státu**
rozhovor s Jaroslavem Lhotou

29 _ **Nešťastně jsem se zamiloval**
Arnošt Goldflam na křižovatce

30 _ **Z pivovaru**
zajímavosti a informace

32 _ **Bojíme se zbytečně**
pivo a zdraví

35 _ **V deltě řeky Orinoko**
reportáž

38 _ **Sedlická přehrada**
z historie Humpolce a okolí

Nejsem žádný drsňák

> říká trenér Petr Novák

Když se rozhodovali, jestli půjdou „za lepším“, řekl jsem závodníkům a jejich rodičům – za peníze si každý může koupit vstupenku na olympijské hry, ale jen do hlediště.

Jste teď ve velkém, pro vás nezvyklém tlaku. Dá se to přežít?

Jak vidíte, přežívám, i když jsem už dost nervózní. Všechny ty žádosti, abychom přijeli na besedu, poskytli rozhovor... Navíc máme povinnosti ke sponzorům. Martina tři čtvrtě roku nechodí do školy, musí dělat zkoušky, to je takové vypětí, že už nezbývá čas na něco jiného. A hlavně jako trenér jsem si vědomý, že úspěch přinesl některým sportovcům hodně slávy, ale oni vzápětí zapadli.

Myslíte, že to bylo i tím, že se nechali zahltit různými akcemi?

Myslím, že to je jeden z momentů. Scházejí tréninky. Svým svěřencům říkám, že nesmějí ztratit ani jediný, samozřejmě neovlivníme třeba nemoc. Ale jestliže přijdeme o jeden trénink týdně, za rok je jich padesát. A to je sedmitýdenní výpadek.

Proč jste si jako závodník vybral rychlobruslení? Třeba hokejisté se i za bývalého režimu sportem živili, byli slavní. Váš sport byl a bez ohledu na úspěchy Martiny Sáblíkové pořád ještě je na okraji zájmu.

Když mně bylo deset roků, neuvažoval jsem o tom, že by ze sportu mohly být

nějaké peníze. Tenkrát neměli rychlobruslaři vůbec nic a příjmy hokejistů se s těmi dnešními nedají srovnat. S rychlobruslením jsem začal, protože ve Svatce byla přírodní dráha, hokejový stadion ne. V té době naši závodníci jezdili docela dobře, na mistrovstvích světa se umísťovali kolem desátého místa. Tak jsem začal laškovat s rychlobruslením a laškuju s ním dodneška.

„Dolaškoval“ jste se k nějakému dobrému umístění? Nebo si říkáte – mohl jsem dosáhnout víc?

Léta jsem byl v reprezentaci, jako dorostenec jsem vyhrál mistrovství republiky. Tenkrát u nás bylo hodně závodníků, ale se vznikem hal v zahraničí nemohli obstát v konkurenci. A tak si mnozí řekli – je lepší skončit. Já závodil až do svých čtyřiceti. A výsledky? Mohl jsem dokázat víc.

Kdy jste se stal trenérem?

Jirku Kyncla jsem začal trénovat před dvaceti lety. Vzkázal jsem mu, že jsem přišel na nový způsob tréninku; tehdy jsem překonával své osobáky, i když zenit jsem už měl za sebou. Slíbil jsem Jirkovi, že když se mnou bude trénovat, může

startovat na mistrovství světa a možná i na olympiádě. A už za rok byl Jirka na olympiádě v Calgary šestnáctý.

Nicméně opravdu velký úspěch přišel až s Martinou Sáblíkovou. A co ty roky mezitím?

Na základě výsledků mě požádali i jiní závodníci, abych je trénoval. Dosahovali slušných výsledků, ale nikdo u mě nevydržel devět let jako Martina.

To jste takový drsňák?

Myslím, že nejsem žádný drsňák. Závodníky vždycky přetáhl nějaký podnikatel, který jim nasliboval peníze a dobré podmínky. Prostě šli za lepším. Naposled jsem se rozešel se skupinou závodníků ve Žďáru nad Sázavou. Polovička odešla, polovička zůstala. Já jim a jejich rodičům řekl – za peníze si každý může koupit vstupenku na olympijské hry, ale jen do hlediště. Já vám peníze dneska slíbit nemůžu, ty přijdou až s dobrými výsledky. Ale můžu vám slíbit start na olympijských hrách. Někteří rodiče se rozhodli, že půjdou se mnou a že do sportu budou investovat své peníze.

Kde jste bral jistotu, že slib splníte?

To bylo praxí. Martině bylo jedenáct a půl,

trénovala u mě rok a porážely ji i některé její kamarádky. Vysvětloval jsem jejím rodičům – zůstaňte klidní, teď to není o výsledcích, já potřebuju u svých závodníků nastartovat tělo. To je dlouhá cesta, která trvá šest sedm let. Zatím vás to bude stát jen čas a peníze, abyste zaplatili led v zahraničí, ale výsledky přijdou. Plácli jsme si a dneska...

Napadá vás někdy, co kdyby přišlo třeba vážnější zranění? Máte v týmu i další závodníky, ale dneska to stojí a padá s Martinou Sáblíkovou.

Určitě mě to napadlo. V tom je právě kouzlo sportu – nikdy nikdo neví, co se může stát. O to odváznější ode mě bylo tvrdit, že Martina může získat medaili už na olympiádě 2006. A mohla ji mít – čtvrté místo je od ní kousek. Víím, že zatím mám jenom ji, o to je to složitější. Třeba Holanďané mohou vybírat z množství závodnic, nechat některé odpočinout, my musíme jet na každý světový pohár, i když je Martina nemocná. Používám různé prostředky, ale žádné zakázané, třeba vitamíny, bylinky, přírodní preparáty...

Ale neženete to až příliš na hranu, když dopředu hlásíte ambiciózní plány? Riskujete škodolibé hlasy, že jste si honil triko.

Asi máte pravdu, ale už jsem prošel kus života a víím, že kritici se najdou vždycky; jsem na to připravený. Ale kdybych nevěřil své práci, kdybych nepřesvědčil závodníky, že jednou můžou být i mistry světa, tak do té driny se mnou nepůjdou. A když se to nepovede, budu mít čisté svědomí, že jsem to zkusil. Neuspět není hanba. Víím, že někdo řekne – velkohubej Novák tady vyskakoval a teď... Ale mají na to právo, protože jsem nesplnil, co jsem řekl.

Nechci jít do detailu a jistě ani vy ne, ale jak jste přišel na ty své speciální metody?

Je to možná dané trochu tím, že ostatní trenéři chodí do zaměstnání, jdou z tréninku a tím to pro ně končí. Mě rychlobruslařský svaz neplatí, až teď, od olympiády, mám nějaké peníze od pražské Dukly. Já nad tím přemýšlím

Trenér Petr Novák se „svou“ mistryní světa Martinou Sáblíkovou

pořád. A hlavně postupem času se začaly vyrábět různé přístroje, díky nimž můžu sám změřit tlak a jiné hodnoty v těle nebo odebrat krev. Stálo to peníze, ale šel jsem do toho, aby tělo fungovalo líp než u těch druhých. A jestliže dokážu změřit určité hodnoty, víím, že Martina může zajet určitý čas, protože víím, jak trénuje, jak jezdí technicky a jaké má psychické předpoklady.

Nebývá zvykem, aby svěřenkyně mluvila o svém trenérovi jako o magorovi, nevádí vám to? Jaký vlastně máte spolu vztah?

Řekl bych, že kamarádký. Já v první řadě musím být pro své svěřence kamarád, nemůžu být pes, ale oni na druhé straně musejí mít určitý respekt k tomu, co umím jako trenér. A já mám respekt k tomu, co oni budou umět jako závodníci. Na začátku jim vysvětlím, že jim nebudu závidět úspěchy ani peníze, pokud si je vydělají. Říkám jim – až jednou zajedete, budete slavní vy. Vy vystoupíte na stupně vítězů, já budu zpovzdálí poslouchat hymnu.

A co ten magor?

Nevadí mi, říkají mně i jiné věci. Strašně záleží na situaci a kdo to říká a jak to

myslí. Když Martina nastupovala k závodu na tři tisíce metrů v Salt Lake City, vzal jsem ji kolem ramen a řekl – že vyhraješ za dva dni pět kilometrů a že uslyším českou hymnu, tomu věřím, ale já ji chci slyšet dneska a dále si to, jak chceš. A tak mi řekla – magore. A po závodě, kdy nemohla stát na nohách, dodala – tak ji teda uslyšíš, ty magore. Magor spočívá v tom, že co si vezmu do hlavy, musím uskutečnit.

Kde se ve vás vzala ta „zabejčenost“? Zdědil jste ji po rodičích?

Rodiče nebyli sportovci.

Nejen sportovci, ale i sedláci bývali zabejčení.

Dědeček z maminy strany byl sedlák. Jako malý kluk jsem ho viděl za rukojetě zvednout těžký trakač naložený senem a praštit s ním o zem, když ho naštvála babička. Myslím, že moji předkové museli být nějakým způsobem zabejčení.

Napadá vás někdy, jestli jste sportu neobětoval příliš?

Rychlobruslení jsem obětoval rodinný život. Ale mám dvě děti, obě dělaly rychlobruslení, ale nedotáhly to do konce,

protože si chtěly užívat života. Dneska mně můj kluk říká – táto, já vím, že jsem byl blbej, měl jsem to dělat.

Netlačil jste moc na pilu?

Snažil jsem se, ale docházelo ke sporům s manželkou. Opakovala – mladí jsou jenom jednou, a ty mu zakazuješ večírek. Kluk půjde za chvíli na vojnu a ničeho si neužije. Já jezdil na Západ a věděl jsem, že je to trošku jinak, ale nedokázal jsem své děti u sportu udržet. Nevím, jestli moji vrstevníci, kteří nežili sportem, jsou ve svém životě opravdu spokojení, já jsem. Kdysi jsem si řekl – musíš něco dokázat, tvůj život není jít o půl šesté do práce a ve dvě hodiny si odpíchnout. A když jsem to nedokázal jako závodník a věděl jsem, že rychlobruslení rozumím, chtěl jsem to dokázat jako trenér. A šel jsem za tím ne hlava nehlava, v hlavě jsem to měl srovnané. Člověk nemůže mít všechno. Chci-li mít s týmem výsledky, musím být pět šest měsíců v roce v zahraničí, která ženská to vydrží? Ke své práci potřebuju hlavně klid, proto jsem odešel od rodiny.

Jednu dobu jste fungoval, jestli se neurazíte, jako děvče pro všechno. Nevadilo vám být trenérem, psychologem, řidičem nebo třeba kuchařem?

Ne, v podstatě je to tak dodneška. Ze začátku, kdy jsem neměl ani plat, vůbec nešlo ještě brát někoho s sebou. Na otázku, kolik máme v týmu lidí, Martina odpovídá – v Calgary měli Holanďané doprovod padesát lidí. Já s sebou taky měla lékaře, maséra a psychologa a ten teď sedí vedle mě.

Není to ale výhoda mít malý „tým“? Vztahy jsou průhlednější, nedochází k problémům v komunikaci...

Teď jste asi uhodil hřebíček na hlavičku. Vidím v ostatních týmech – jestliže se daří, všude to funguje úplně perfektně, ale jakmile závodník nezajede, ve velkém týmu přijde psycholog, masér atd. a každý do něj hustí, co by měl dělat a co ne, a to ho znejistí. Neúspěch se samozřejmě nevyhne ani nám, ale závodníci vědí, že mají zůstat v klidu, že to je můj problém a ať poslouchají jenom mě. My jsme si zvykli na minitým a nechceme to měnit.

Přišly úspěchy a s nimi jistě i nabídky ze zahraničí, přijmete některou?

Po mistrovství jsme měl nabídky z různých zemí, i z některých rychlobruslařských velmocí. Všichni vědí, že naše spojení s Martinou je úzké. Řekla, když odejde trenér, odejde také, nebo se sportem skončí. Ještě dvě nabídky čekám, ostatní jsem postupně odřekl, protože si myslím, že mám v ruce tým, se kterým jsem před devíti lety začínal a můžu s ním něco dokázat. Je fajn, že závodníci uslyší českou hymnu, ale nejdůležitější je, aby to dokázali sami pro sebe. Ještě budu zvažovat, jestli s tím tady opravdu praštit a jít pryč. Chci, aby Martina bojovala na olympiádě o medaili, a bez peněz to nejde. Čili musím taky jednat se svazem rychlobruslení, s Duklou, se sponzory.

Ale to by Martina musela změnit občanství?

Kvůli mistrovství světa nebo Evropy ne, za týden už může startovat za některou

evropskou zemi. Olympiáda ovšem bez občanství nejde. A taky za tu zemi musí nejméně dva roky startovat. Ale netajím se tím, že bych z 99 procent chtěl zůstat tady a dokázat to jako Čech.

Máte představu, co bude jednou dělat, až jako trenér skončíte?

Myslím, že to mám v hlavě dobře srovnané. Svým svěřencům říkám, že tady můžu být do sta let, ale za určitých podmínek, jak bych se měl pohybovat, jaké bych měl myšlení. Pokud by to takhle nebylo, nemá cenu být někomu na obtíž. Ale nechci o tom moc mluvit. Trénování po mně jednou převezme Martina. Má pro to předpoklady, sportu rozumí, dovede být kamarádská, ale zároveň dokáže prosadit svůj názor. Myslím, že rychlobruslení se u nás ještě hodně rozvine. Budou se vozit medaile a hlavně by to mohl být sport pro spoustu lidí. Holanďané tvrdí, že jde o nejzdravější sport, u nich ho rekreačně dělají tisíce lidí.

Zvláštní je, že se na něco zeptám a vy zase skončíte u rychlobruslení, u sportu...

Neumím si představit, že bych se kolem sportu nemotal. Moji svěřenci mě ještě neporazí v hodně sportech – v ping pongu, tenisu, kuželkách... Jiné koníčky nemám, i tak jsem vytížený od rána do večera.

P.N.
1948*

Vyučil se soustružníkem kovů. Vystřídal řadu zaměstnání, podnikal, aby se mohl v zimě plně věnovat rychlobruslení. Jeho svěřenkyně Martina Sáblíková se stala hvězdou tohoto sportu, získala tituly na posledních mistrovstvích Evropy a světa, vyhrála světový pohár. Petr Novák o sobě říká, že je kamarádský, ctižádnostivý a že umí přesvědčit lidi o správnosti věci. Zároveň přiznává, že ve vypjatých situacích nebo když je hodně unavený, dokáže někdy být až zlý a řekne i věci, které říct neměl, a pak ho to mrzí.

GLASS DESIGN EVOLUTION

sahm

Sklenice pro značkové nápoje

Cleveland

Sixty

Sinus

Portland

Gaston

Aspen

Design sklenice „Cleveland“ z dílny české společnosti Sahm, autora Ronyho Plesla, byl porotou prestižní soutěže **RED DOT DESIGN AWARD** oceněn jako zcela ojedinělý a vysoce kvalitní designerský počín v kategorii produktového designu.

Nové lahve a nové etikety

Jdeme vlastní cestou. Proto jsme změnili obaly na veškerou produkci lahového piva. Dosavadní lahve NRW s korunkovým uzávěrem skončily, nahradily je nové originální zelené lahve, tvarově vycházející z lahvi s patentním uzávěrem. Celkový vzhled doplní nové tvarové a barevné upravené etikety, krčky a korunkové zátky odlišné pro každý druh piva Bernard.

Svět plný obrazů

„Komiksy mě fascinovaly, už když jsem začal chodit do školy. Tenkrát nebyly k máni, rodiče mi je pracně sháněli z ciziny. Ale učaroval mi taky Kája Saudek, který se tady jako jediný věnoval opravdovému komiksu,“ říká Jiří Grus. On sám je autorem řady komiksů. Nejprve spolupracoval s různými scenáristy, ale černobilý Voleman, nakreslený perem a tuší, je zcela jeho autorským dílem. První díl, připravený doslova na koleně, už vyšel, na druhém pracuje a třetí zatím existuje pouze ve scénáři.

Jiřímu Grusovi, který vystudoval klasické malířské techniky na pražské Akademii výtvarných umění, nevadí, že komiks má u nás pořád ještě trochu pochybnou pověst. Leckdo to u malíře může dokonce chápat jako svého druhu sešup, on to však vidí jinak. „Neberu komiks jako žánr, ale spíš jako médium. Je to pro mě prostor, ve kterém můžu přirozeně zpracovávat realitu, jak ji vnímám. Ne zaplněný příšerkami z Ameriky nebo vzornými hochy z Rychlých šípů, ale jako prostor plný plastických obrazů i šikovných lidí, které v Čechách třeba ani nikdo nezná. Mám rád francouzské a americké kreslíře, kteří zpracovávají i autobiografické náměty, složitější příběhy. A ono se to promítá i do jejich kresby. Třeba Robert Crumb, slavný americký undergroundový kreslíř, je pro mě Rembrandtem dneška. Komiks má sílu i v tom, že obrazy, které nesou příběh, můžou mít v různých dalších vrstvách i další významy. Člověk se k nim může vracet. Komiks je svět plný obrazů a záleží na autorech, jak svá díla pojmu.“

V Grusově Volemanovi se objevují autobiografické prvky. Je částečně založený na událostech, které se skutečně staly, ale nechybí v něm ani imaginace, svět představ. Příběh v sobě obsahuje i tajemství. „Jakoby v druhém plánu v něm vystupují lidé, kteří jsou mi blízcí, přátelé a známí, spolužáci. Inspiruji se jejich osudy i podobou. Myslím, že je to něco, o co se u nás ještě nikdo nepokusil,“ tvrdí Jiří Grus. A dodává: „Vždycky mě zajímala figura, udělal jsem i pár samostatných obrazů nebo třeba ilustrace k Rozmarnému létu, ale komiks je pro mě číslo jedna, hodně jím žiju a nevadí mi, že u nás se jím člověk neuživí.“

KDE JE TEN CHLAP?
TEN VOMETAŘ
NEBO JAK SE TO HOVNO
MENUJE! UŽ TADY MĚL
DÁVNO BEJT A
PŘIPRAVOVAT SE!

ALE
BEZ OBAV,
PANE KOLEGO!
ON JE SICE NAHRADNÍK,
ALE PROFESIONÁL!
TEN JDE BEZ
PROBLÉMU
HNED NA VĚC,
UVIDÍTE!

J.G. 1978*

Malíř a ilustrátor. Vystudoval pražskou Akademii výtvarných umění (ateliér klasických malířských technik). Jeho komiksy vyšly v řadě českých i zahraničních magazínů. Dvakrát obdržel českou cenu pro nejlepšího komiksového kreslíře a získal tři ocenění na mezinárodním festivalu v Lodži. V roce 2005 vydal ve spolupráci se Štěpánem Kopřivou první samostatné album – Nitro těžkne nitroglycerinem. Nyní pracuje na autorské sérii Voleman.

Americký sen

Vytoužené město se před ním tyčilo jako cimbuří. Jak se autobus blížil k tunelu, který ho pohltí do smrduté tlamy a pak vyplivne na Manhattanu, mhouřil Láďa oči do slunce, které se schovávalo za mrakodrapy, a *skyscrapery* v jeho očích získávaly svůdně zelenkavý nádech, měnily se v úhledně navršené komínky bankovek. Těch, které zanedlouho vydělá, a ani se u toho nezapotí. Láďa přijel do Ameriky, aby se stal milionářem.

Tahle zem přece odjakživa patřila zlatokopům, odvážným dobrodruhům na pomezí civilizace a lovišť indiánů, nemilosrdně skalpujících každou bledou tvář, nebo desetiletým sirotkům s kačírkem ve vlasech, kteří tak dlouho čistili boty zbohatlíků, až si jich všiml Rockefeller. Pohládl je po vlasech, pak si štítivě otřel ruku do kapesníku a pravil: „Chlapče, ty to někam dotáhneš!“ Načež jej jmenoval generálním ředitelem svých oceláren (nebo co mu to vlastně patřilo).

Láďu skoro mrzelo, že neprojde tím trochu ponižujícím procesem, jakým procházeli nově příchozí na Ellis Islandu snad ještě před padesáti lety. Představoval si, jak by s ostatními pasažéry, vyhublými a znavenými plavbou, čekal na pokyn imigračního úředníka (nebo jak se jim tenkrát říkalo), představoval si pohrdavý úsměv, který mu úředník věnuje, až s rancem peřin přistoupí ke stolku. Potom zapíše jeho jméno, zkomolené tak, aby se Američanům dobře vyslovovalo, a Láďa bude oficiálně překřtěn. Takhle v jeho pasu pořád ještě stálo ŘEHOŘÍK. Háčků a čárky nebude těžké se zbavit, ale i bez nich bude jeho příjmení působit dosti výhrůžně. Láďu nenapadal žádný způsob, jak ho zamerikanizovat. No co, naučili se říkat Rockefeller, naučí se říkat Rehorik. Aspoň že je tak snadné zamerikanizovat jméno Ladislav.

„Říkej mi Larry!“ instruoval o pár dní později Aničku. „Láďa mě rozčiluje.“

Anička přikývla. Byla to hodná holka z Moravy. Kdysi sem přijela se snoubencem – měli se brát, jenže to nevyšlo. Ale Anička se jako slušné a pořád ještě tak trochu bohabojné děvče nevzdala myšlenky na rychlé vdavky. A díky této touze se z její garsonky na východní Šedesáté čtvrté ulici stalo překladové nádraží, jímž prošel snad každý druhý Slovan, který do New Yorku dorazil. Anička nového nápadníka pokaždé radostně vítala a chtěla si ho brát. Láďa její adresu, společně s instrukcemi, jak si má počínat, koupil za čtyři piva v hospodě U Medvídků.

„Můžeš u ní bydlet, jak dlouho chceš, vole,“ informoval ho

chlapík, který už měl za sebou zkušenost s New Yorkem i hodnou Aničkou. „Ale musíš bejt romantickéj. Vlez na ni až tak třetí den.“

Láďa neměl s romantikou žádnou potíž, patřil k mužům ochotným své vyvolené zpívat pod balkonem serenády (tedy kdyby k tomu vznikly podmínky). Anička podle všeho žádný balkon neměla, a tak Láďa aspoň propašoval do USA sazeničku lípy. Potom mlel cosi o tom, že si sem – do daleké ciziny a země neomezených možností – toužil přivést kus domova a podělit se o něj. Sazenička byla zvadlá a už nikdy se z cesty nevzpamatovala, ale Aniče se

i tak třpytily v modrých očích slzy, když pro Ládu hned tu první noc odhrnovala pokrývku na posteli.

„Anička!“ osopil se na ni Larry po dvou dnech. „S takovým jménem tady chceš prorazit? Anička, to zní – promiň! – jako reklama na... dámský potřeby. Já ti budu říkat Ěn!“

Ěn pokrčila rameny a přikývla se stejnou poddajností, kterou na ní ze začátku všichni tak milovali, a pak je začala štvát. Právě kombinace povahových rysů, jimž muži podle momentální nálady říkali buď *oddaná pokora a cílevědomost*, nebo *blbost a zabejčenost*, Aničku bránila ve šťastných vdavkách. Když se stala pro tolik mladých mužů přestupní stanicí na cestě do Ameriky, spojnicí, které ti největší cynikové přezdívali Lincoln Tunnel, vdavky přestaly být aktuální možností. Anička to ovšem odmítala chápat. Chovala se jako děvče nejméně o deset let mladší – naštěstí skutečně o deset let mladší vypadala. Její kulatá tvářička s dolíčky zůstala bez jediné vrásky, ve zlatých lokýnkách, které si pořád ještě splétala do účků u uší, se neobjevil šedivý vlas. Aničku prostě léta na kráse neubírala. Skoro se zdálo, že se její tělo vzpírá náporu času a společně s duší zůstává neochvějně mladé.

Larry si s sebou přivezl trochu peněz. Žádný velký kapitál to nebyl a zatím nemělo smysl vkládat ho do podnikání. Ale stačil na nákup dvou vysokých komínků knih, které si složil na své straně Ěniny postele. Se slovníkem na nočním stolku a poznámkovým blokem na klíně Larry večer co večer studoval tituly *Jak vydělat na burze*, *Jak vyhrát v ruletě a přivést kasino na mizinu* či *Jak zbohatnout, i když jste líní jako veš*.

Pak se na něj znenadání usmálo štěstí. Dostal se do firmy, jejíž jméno už slyšel mnohokrát, ale kdykoliv se ho pokoušel vyslovit, pokaždé se mu v puse tak trochu vzpříčilo, jako by polykal hroudu zlata. Sehnat práci u SNACHITT ACQUISITIONS byl skoro zázrak. Téměř nepřijímali, rok co rok odmítali čerstvé absolventy Yale i Harvardu! Ale Láďovi, vzdor nedostatku vyššího vzdělání i slabé angličtině, se podařilo strčit nohu do dveří. Upřímně řečeno, o moc víc se mu nepovedlo. Larry totiž u SNACHITT roznášel vnitřní poštu. Oblékli ho do uniformy a vysvětlili, že musí být vždycky zdvořilý a do práce se dostavovat střízlivý a pokud možno nepříliš zfetovaný. Ačkoliv i jeho přímý nadřízený chápe, oč jednodušší by bylo si vždycky před fachou fouknout něco do nosu. Nezbyvá mu totiž nic jiného, než jako blbec běhat po bůhvíkolika patrech výškové budovy a na stůl každého zaměstnance (kterým u SNACHITT říkají *partneři*) umístit veškeré obálky označené jeho jménem. Až to bude dělat pár let, zaručeně mu z toho začne šíbat, ale vždycky může zajít za ním, sem do kanceláře v suterénu, kde si společně loknou něčeho silnějšího.

Krom toho, informoval ho nadřízený, si Larry jako zaměstnanec SNACHITT může výhodně zakoupit akcie.

Láďa do toho šel – investoval nejen své peníze, ale i Aniččiny. Zakoupené akcie uložil do bankovního trezoru a po večerech se zaobíral počítáním, kolik jim Aniččiných pět tisícovek vynese za rok, za dva roky a za deset let. Tak hrozně se té částky lekl, že si hned začal plánovat, za co ji utratí. Nejprestižnější mu připadala jachta. Larry si před Ěn plánoval, jak na jachtě obeplují svět,

ale v jeho nejtajnějších myšlenkách mu bezvěkou Aničku v Evině rouše na přídi nahradila jeho kolegyně. Vlastně nadřízená, dáma, které každý den přinášel poštu.

Margaret C. Biddle byla taky bezvěká, ale v jejím případě se stárnutí zarazilo až u takových osmatřiceti. Larry věděl, že Ms. Biddle je o hezkých pár roků starší, než na kolik vypadá. Bylo mu jasné, že má co dělat s dámou v přechodu, přesto ji obdivoval. A potom – jestli je skutečně tak bohatá, jak se zdá, bude na osmatřicet vypadat ještě nejmíň dvacet let.

Když po uspokojivém sexu usínal na široké posteli Ěn, v duchu se tetelil při představě, jak Ms. Biddle k němu natahuje štíhlé ruce poseté prsteny a hledí mu přímo do očí: „Říkejte mi Peggy, oukej?“

Jenže Margaret C. Biddle na Ládu pohlížela stejně málo přátelsky jako na odstrčenou židli, rozlité kafe či jinou drobnou nepříjemnost, ale Larryho to neodradilo. Denně si pečlivě čistil boty a nudnou uniformu doplňoval vázankami. Každý den jinou. Kupoval je v obchodě Armády spásy po dolaru a brzy se jimi stal proslulým.

Jeho kolegové (vlastně nadřízení) ho zastavovali na chodbě, po které si to štrachal s vozíkem, a chválili je: „Ti dinosauri, co máš na kravatě, vypadají fakt nenažraně, Harry!“ „Ach Barry, tomu říkám úžasná kombinace! Červeno-zeleno-fialová vázanka k hnědému svetru. Skvělé!“ „Tahle je pletená nebo háčkovaná? Jak originální, Gary!“

Konečně nastal velký den. Ms. Biddle mu věnovala svou pozornost. Natáhla se k němu přes vozík, vzala do prstů jeho kravatu a zas ji štítivě upustila: „Tohle snad nemyslíte vážně!“

Ěn dosud poctivě zalévala uschlý semenáček lípy malolisté a Larry si už hledal jiné bydlení.

Nechápu, proč všichni milionářům vyčítají, že si žijí na vysoké noze! rozčiloval se v duchu Láďa a vytácel zraky k vysokým oknům vznosných budov na Park Avenue. Věděl, že za nimi na něj čekají rozlehlé, mnohapokojové byty, ve dvou i ve třech patrech. Před Larryho duševním zrakem se rozprostírala obrovská plocha jeho budoucího sídla. Už plánoval, jak si ho zařídí. Jedno je jisté – nejméně dva tři pokoje rezervuje pro Ms. M. C. Biddle. Budou v minimalistickém stylu jako její kancelář, v jednoduchých barvách, téměř strohé, a přece se na těch správných místech budou elegantně povalovat lákavě kypré polštáře, na kterých to kdykoliv budou moct dělat.

Prozatím se ale musí spokojit s něčím skromnějším. Našel si špeluňku na Západní straně a nenechal se vyvést z míry faktem, že po zaplacení nájmu mu z měsíčního platu zbyde necelých sto dolarů. Proč se trápit? Vždyť mu zanedlouho začnou sypat akcie.

Od Aničky utekl. Prostě se sbalil a vypadl z bytu jako sketa, když tam zrovna nebyla. Trochu se za své jednání zastyděl, ale bylo to mnohem snesitelnější než zírat do jejích velkých, průzračně modrých očí a sledovat, jak se plní slzami. V poslední chvíli ho napadlo, že by měl aspoň napsat vzkaz třeba *sorry*, ale... Položil klíče na stolek a šel dál za svým snem. V seifu, který si pronajal za sto dvacet dolarů ročně, bezpečně spočívaly akcie firmy SNACHITT, nakoupené převážně za Aniččiny peníze. Láďa si ani neuvědomil, že se stal sňatkovým podvodníkem.

Nebylo to poprvé, co se Anička vypravila hledat některého ze svých bývalých snoubenců. Tentokrát to šlo jednoduše, stačilo zajít do firmy SNACHITT. V úzké sukni, jemných punčochách a s cůpky pod ušima stanula ve vrátnici v přízemí a jednoduchou angličtinou se dožadovala vpuštění.

Vrátný si s ní nevěděl rady: „Pracujete tam?“

„Ne.“

„Máte s někým schůzku?“

„No, to zrovna ne...“

Právě se ji chystal zdvořile vykázat, když díky náhodě, která dosud v životě Aničky hrála spíš negativní roli, vystoupil z výtahu jistý Joe, jeden z *partnerů* firmy SNACHITT. Ve skutečnosti byl C.E.O., vrchní výkonný úředník, a jako takový měl vyšší moc než všichni ředitelé. Kromě svalů na pažích a mocného objemu hrudníku, který na poradách užíval ve stylu gorilích samců, si pěstoval zdravý cynismus a nedůvěru ke všem korporacím; nejvíc ze všeho k SNACHITT. Při jeho vzhledu do situace tomu ani nemohlo být jinak.

Pod tlustou vrstvou ztracených iluzí měl ale citlivou vrstvičku dlouho zapíraného lidství. Aspoň tak nějak o tom uvažoval. Pohled na širokou tvář neznámé blondýnky a její blankytně modré oči mu vrazil do srdce Amorův šíp. Vrchní výkonný úředník Joe seřval vrátného a modrookou blondýnu se sexy přízvukem pozval do baru na skleničku.

Konverzace nestála za mnoho, ale C.E.O. Joe se tím nenechal vyvést z míry. Už léta byl ostatně zvyklý spíš poučovat než poslouchat – a to děvče se mu líbilo tím víc, čím větší pitomosti blekotalo.

Když Joe pochopil, že si za všechny úspory koupila akcie firmy SNACHITT, upřímně se zhrozil. „Prodej je! Okamžitě! Já vím, co říkám.“

„Prodat? Proč?“

„To... to je složité. Teď ti to nemůžu vysvětlovat... A kolik jsi do nich vrazila?“

„Skoro pět tisíc!“

„Pět tisíc... ach tak,“ uklidnil se C.E.O. Joe, ale cosi v něm, snad ten zbytek duše, který se už pár let pokoušel vymýtit, se zároveň zasmálo i zaplakalo. „Poslechni, dám ti těch pět – ne, deset! – tisíc, když mi ještě dnes ukážeš, kde bydlíš.“

Anička až dosud tajně záviděla kámoškám, které si sexem přivydělávaly. Ji samotnou ta kratochvíle spíš finančně vyčerpávala. Během let ale získala jistou praxi – a když dlouhá černá limuzína přistála před jejím obydlím, Anička už osm minut hladila jeho peň lásky.

Joe donesl z limuzíny lahev drahého šampaňského, a zatímco ji s bouchnutím otevřel, zeptal se, jestli se skutečně jmenuje Ěn.

„Vlastně jsem Anna.“

„Anna. Nádherné jméno. Můžu ti říkat Anna? Malá Anna?“

„Vlastně jsem Anička.“

„Anýtska! To je kouzelný! Kouzelný! Vykouříš mi ho?“

Dobrodějka všech Slovanů a přestupní stanice, tu a tam přezdívaná Lincoln Tunnel, se za deset let bezplatných sexuálních

služeb skutečně ledacos naučila. Brzo se vrchní výkonný úředník firmy SNACHITT klepal a přísahal Anýtsce věčnou lásku.

Anička zbystřila. „Vezmeš si mě?“ vyhrkla s nadějí. A tak jako pokaždé, i tentokrát všechno, co bylo předtím, přestalo existovat. Byla tu jen naděje a Joe s hranatou bradou a veliká, široká, voňavá, čerstvě povlečená postel.

Ládu už Anička nikdy neviděla. Neviděla ani svých pět tisíc dolarů, ale tím se teď nemusela trápit. Po několika týdnech a jedné návštěvě u Joeových rodičů v jejich sídle v Connecticutu jí Joe navlékl na prostředníček *diamantový prsten* a pomalou angličtinou s pečlivou výslovností jí vysvětlil, že diamantový prsten znamená zasnoubení. Neřekl jí, že už byl zasnoubený několikrát a po světě se teď toulá několik diamantových prstenů, zakoupených za jeho prachy. Bylo to ostatně zirkonium, ale Anička nažloutlý nádech *diamantů* rozhodně neviděla. V každém případě Joe, aspoň na chvíli, učinil Aničku šťastnou.

Larry nějaký čas poté začal bydlet se dvěma Pákistánci. Nic jiného mu nezbyvalo, vlastní byt finančně neutáhl. Ve firmě SNACHITT se mu dosud nepovedlo zaujmout ničím jiným než svými vázankami a taky stále podivnějším výrazem tváře. Čas od času dostal přidáno nějakých padesát centů na hodinu a teď, když už mu z toho podle předpovědi skutečně začalo šíbat, stavoval se stále častěji na skleničku u svého přímého nadřízeného. Krom toho si životabudiče začal přinášet sám.

Nejenže se *partneři* dívali skrz něj, on se teď díval skrz *partnery*. Jeho alkoholem vyztužený pohled mu vynesl jedno ústní varování, velmi přátelské – a po dalším měsíci dopis s výpovědí. Larry nevěřil svým očím – výpověď sepsal a podepsal jeho chápavý přímý nadřízený.

O Ms. Biddle, stále ještě krásné, si mohl nechat jenom zdát. Cesta do jeho nového džobu – mytí nádobí, práce právě tak nepříjemné jako roznášení pošty, ale výrazně lépe placené, ho vedla poblíž sídla firmy SNACHITT a on se nejednou přistihl, jak s vyvrácenou hlavou pohlíží k nejvyšším patrům proskleného mrakodrapu a přemítá, za kterým oknem sedí jeho milovaná. Akcie SNACHITT nepřestával skupovat; pořád a pořád šly nahoru!

Až jednou přišla špatná zpráva. Korporace SNACHITT se rozpadla. Zkrachovala. Nebo ji snad koupili Japonci? Každopádně se s ní stalo něco příšerného, co by Ládu v životě nenapadlo. Elegantní ocelové logo firmy SNACHITT bylo odstraněno a zbyl po něm jen otisk v mramoru. Akcie v Larryho seřfu se proměnily v kousky papíru, kterými si akorát mohl vytřít zadek.

Vzalo ho to tak, že ze dne na den přestal pít. Časem byl přijat do firmy GRABBOL ACQUISITIONS, tentokrát jako vrátný. V okouzující livreji (ke které vázanky nosit nesmí) postává za pultíkem či stojí u dveří a všechny *partnery* zdraví příjmením, zatímco oni mu říkají Harry, Barry, Gary... Za pultíkem má hromádku knížek na téma jak zbohatnout a obvykle se spokojeně pochechtává, protože si je jistý, že zanedlouho vydělá milion.

—

Humpolecké hudební slavnosti s pivem Bernard 10. a 11. 8. 2007

PÁTEK

16,00 SKALÁCI
17,30 TŘI SESTRY
19,30 BLUE EFFECT + RADIM HLADÍK
21,15 NO NAME
22,30 OHŇOVÁ SHOW
23,00 KYVADLO

SOBOTA

10,00 VYSOČINKA
12,00 BIG BAND Z MĚSTA HUMPOLCE
13,30 MAXIM TURBULENC
15,00 DIVOKEJ BILL
17,00 PEHA
19,00 WOHNOUT
21.15 ČECHOMOR
22,30 LASER SHOW
23,00 STO ZVÍŘAT

Klára Poláčková

8844 m.n.m.

Češka na Everestu

JO! JO! JO! Jsme na vrcholu! Je středa 16. května 2007, osm hodin šestnáct minut místního času (3:16 SEČ) a už jsme tu – já, Tashi a oba Šerpové – Nim a Pem. Ačkoli panuje slunečné počasí a výhledy jsou opravdu úžasné, tuto historickou chvíli si příliš dlouho neužíváme. Je tu šílená zima a fouká vítr, a tak fotíme jen pár fotek a jdeme zpátky. Čeká nás náročný, více než osmihodinový sestup a už teď jsme vyřízení. (K.P.)

Tanzanské
národní parky
Serengeti
a Ngorongoro jsou
rájem, ale i jedním
z posledních
útočišť divokých
zvířat na zemi.

Serengeti je nejrozsáhlejší národním parkem Afriky, žije v něm i nejvíc divoké zvěře. Park, jehož jméno v rodné řeči kmene Masajů znamená nekonečnou pláň, zabírá více než 14 tisíc km² a poskytuje dostatek prostoru pro přirozenou migraci zvěře, především pakoňů, zeber a gazel. Park patří do biosférické rezervace UNESCO a je součástí Světového přírodního dědictví. Chráněná oblast Ngorongoro je pak parkem nejobdivovanějším. Největší vulkanický kráter na světě, v průměru má 17 až 21 kilometrů, se svým uzavřeným ekosystémem je jakousi archou plnou zvířat a umožňuje vyrovnaný celoroční stav populace okolo 30 tisíc kusů. Park patří mezi několik málo míst na světě, kde je během velmi krátké doby, v průběhu ranního nebo odpoledního safari, možné spatřit kompletní *velkou pětku* – lva, leoparda, buvola, nosorožce a slona. Není ničím mimořádným, když si lovem unavený gepard lehne do stínu džípu, zatímco turisté si vychutnávají siestu. U večere v otevřené přírodě kradou opice připravené jídlo a v noci plátěná přístřeší obcházejí šakali a hledají, co by sežrali.

Člověku se pak nezdá, že by jednou mohlo dojít na slova zakladatele královédvorského safari Josefa Vágnera: „Obávám se, že čas africké divočiny pomalu, ale jistě spěje ke konci a že není daleko doba, kdy do Afriky přestaneme jezdit za zvěří, protože tam téměř žádná nebude.“

Úspěchu dosahují čeští podnikatelé navzdory státu

> říká Jaroslav Lhota, spolumajitel cestovní kanceláře Adventura

Cestovních kanceláří, které své klienty vozi především k moři, jsou v Česku desítky a jejich nabídky se příliš neliší. Pravda, některé sázejí spíš na větší komfort, jiné na nízkou cenu. Nicméně existují i takové, které žijí aktivnější pojetí dovolené. Jejich zákazníci šplhají po horách, sjíždějí řeky, poznávají cizí země na kolech...

Pohled na vaši vizitku překvapuje. Proč člověk se dvěma akademickými tituly podniká v cestovním ruchu?

Nutnost hledat obživu mimo oblast mého profesního vzdělání vznikla prakticky hned po absolutoriu na UK a ČVUT. V polovině osmdesátých let jsem nastoupil do ČSAV, ovšem z platu 1600 korun měsíčně jsem nemohl uživit ani sebe, ani rodinu. Zkusil jsem leccos, živil jsem se i výškovými pracemi, což v dobách reálného socialismu už bylo jakési podnikání. Ale po listopadu 1989 jsem o založení vlastní firmy příliš nepřemýšlel. Spíš jsem hledal způsob, jak hlavně v zahraničí uplatnit své celoživotní koníčky – cestování a sporty, které s ním tak či onak souvisejí, jako třeba vodáctví či horolezectví. Už jsem měl skoro dojednané místo vodáckého průvodce v USA, ale vždycky to z nějakých důvodů nevyšlo. Tenkrát jsme s partou přátel hodně cestovali a najednou

nám došlo, že se můžeme živit tím, za co peníze utrácíme – v roce 1990 jsme založili cestovní kancelář.

„Kamarádkských“ podniků počátkem devadesátých let vzniklo hodně, většinou to nekončilo dobře.

To je pravda, říká se, že největším neštěstím je podnikat s kamarádem. My jsme asi ta výjimka potvrzující pravidlo. V počátcích hrál velkou roli fakt, že každý přinášel do podniku něco jiného – jeden exaktní ekonomické přístupy, druhý marketingové nápady, třetí znalosti počítačů. Navíc máme stejné zájmy, společné zážitky, takže se pořád dobře shodneme. O zásadních věcech rozhodujeme společně a žádné problémy nevznikají.

Kde jste vzali peníze, které jsou na počátku podnikání – vedle dobrého podnikatelského záměru – asi nejdůležitější?

Jeden z půvabů podnikání v cestovním ruchu spočívá v tom, že nejdříve inkasujete od zákazníků, teprve pak platíte. V začátcích žádné velké investice nepotřebujete. Tahle výhoda ale také může pro cestovní kancelář představovat zkázu. Před sezonou máte k dispozici dost peněz, což svádí k nedomyšleným investicím. Zvláště ve firmě, která je na vzestupu, je hlavním problémem nepřehnat expanzi. Pak stačí malé zakolísání trhu a vzniknou

potíže, někdy i fatální; stačí si vzpomenout na téměř krach cestovní kanceláře pana Fischera. Cestování je luxus a lidé musejí mít náladu za něj utrácet. Třeba před vstupem Česka do Unie se výrazně zpomalil prodej. Nikdo přesně nevěděl, co nás čeká, a lidé nebyli ochotni kupovat poměrně drahé turistické zájezdy.

Předpokládám, že dnes je situace jiná.

Naprosto, Češi cestují ostošest a nám hraje do ruky to, že stále víc hledají alternativu k masové pobytové turistice. A právě tu my nabízíme. Na jedné straně netradiční poznávací zájezdy, na druhé zájezdy sportovní, které se do značné míry opírají o pohyb vlastními silami – tady jde hlavně o pěší, cyklistickou či vodní turistiku. Což dohromady představuje relativně nový směr v cestovním ruchu – ekoturistiku.

Nálepkou „eko“ se dnes ohání leckdo, ale často jde právě jen o tu nálepku.

Co znamená ve vašem případě?

Předně jde o volbu dopravy, vždycky preferujeme ekologicky šetrnější způsoby, například autobus před letadlem, kolo či bezmotorové plavidlo před automobilem. V místě pobytu dáváme přednost lokálním soukromým dodavatelům, pohybujeme se mimo nadnárodní hotelové či restaurační řetězce. A usilujeme o to, aby naše aktivity co nejméně zasahovaly do života místních komunit i do tamního životního prostředí.

Je o cestování takového typu zájem?

Jednoznačně. Samozřejmě se zatím počty klientů nemůžeme srovnávat s gigantickými cestovními kancelářemi, ale na druhé straně je určitě předčíme růstem počtu klientů i obratu. Ten u nás v posledních letech dosahuje 20 – 30 % ročně, loni jsme měli už kolem deseti tisíc zákazníků. Máme také podstatně vyšší marže. U standardních pobytových zájezdů se pohybují do 5 %, u velkých mezinárodních cestovek dokonce klesají pod jedno procento. My dosahujeme několiknásobku.

Alternativní turistika zjevně vynáší.

Nenarůstá konkurence?

Není to tak jednoduché. Tohle pojetí turistiky je náročné hlavně personálně. Naši instruktoři a průvodci musí kromě jazyku dokonale znát destinace, třeba hory v Albánii nebo poušť v Jemenu. Sehnat pro tuto práci kvalitní lidi není snadné, proto jsme si ostatně nedávno založili vlastní průvodcovskou školu. Princip „dělat to jinak“ vyžaduje ode všech značné úsilí. A trpělivost. U nás nemůže být na prvním místě zisk.

Nezní to z úst úspěšného podnikatele trochu nevěrohodně?

Ale opravdu je to tak. Cestovat s námi je přece jen rizikovější než popíjení drinků u hotelového bazénu, takže naší prioritou je dovést klienta ze zájezdu zpátky živého a zdravého. Na druhém místě je jeho spokojenost a teprve na třetím prosperita firmy. I takto lze dosahovat slušných hospodářských výsledků a zároveň budovat v cestovním ruchu tak důležitou pověst firmy.

Takže opravdu žádná konkurence?

Samozřejmě, že konkurenty máme. Na českém trhu jsme ale jednoznačně jedničkou, ostatní podobně zaměřené cestovky se nám velikostí nemohou rovnat. S nimi nemáme problémy, ty nám dělají spíše takové ty „ad hoc CK jednoho muže“. Typicky je to maloměstský učitel tělocviku, který si kancelář udělá ve sborovně, oficiálně vlastně ani neexistuje,

samozřejmě není pojištěný, a hlavně většinou nemá ani potřebné znalosti a zkušenosti. Zákazníky nicméně sežene, protože ceny má díky tomu všemu podstatně nižší. Už proto to není férová konkurence. Navíc někdy takto organizované cesty končí úrazem nebo dokonce úmrtím, což poškozuje renomé celého oboru.

Hodně jsou u nás slyšet stížnosti na celkové podnikatelské klima. Taky si stěžujete?

Přidám se ke stížnostem. Legislativa pro náš obor je značně nedokonalá, většina státních úředníků má slabou kvalifikaci. O nějaké podpoře podnikání ze strany státu ani nelze mluvit. Spíš mám dojem, že podnikatelé, kteří mají úspěch, jej dosáhli jaksí navzdory státu a jeho aparátu.

Jsou na vašem podnikatelském horizontu ještě nějaké stíny?

Nevím, jestli bych to nazval stínem. Cestování je – v našem pojetí – proces, během něhož dojdete k nějakému novému poznání či zkušenostem. Oplátkou si ale musíte něco odříci, z něčeho slevit, protože nic není zadarmo. Tahle naše

filozofie je ovšem v naprostém rozporu s hlavním požadavkem dneška – co nejméně dát, co nejvíce získat. Takže i naši zákazníci nás tlačí jednak k většímu cestovnímu komfortu, jednak ke kratším dobám zájezdů. Lidé mají více peněz, ale zároveň méně času. Budeme se muset přizpůsobit, ale trochu se bojím, že všichni, klienti i my, o něco přijdeme.

J.L.
1957*

Absolvoval Matematicko-fyzikální fakultu UK a Elektrotechnickou fakultu ČVUT. V roce 1990 s několika partnery založil cestovní kancelář Adventura, která se specializuje na poznávací a sportovní ekoturistiku a stará se také o zahraniční návštěvníky Česka. Firma má dnes čtyřicet pět stálých zaměstnanců a několik set externích spolupracovníků. V roce 2006 dosáhla obratu 160 mil. Kč. Jaroslav Lhota napsal knihu O horách, řekách, slonech a lidech. Je ženatý, má dvě děti.

Nešťastně jsem se zamiloval

Arnošt Goldflam, režisér, spisovatel a herec

V rodině Goldflamů existovala tradice – muži byli buď lékaři, nebo inženýři. Můj otec byl inženýr, ale tahle dráha pro mě nepřípadala v úvahu. Zůstala tudíž jen medicína. Před maturitou je člověk velmi mladý, těžko se rozhoduje, a já si navíc ani neuvědomoval, co studium medicíny obnáší. Ve svatém týdnu mi zemřela maminka. Už jsem tehdy měl za sebou pohovory na lékařskou fakultu, ale smrtí maminky se ve mně něco zlomilo a já měl pocit, že musím o svém životě víc rozhodovat sám. Nicméně jsem na medicínu šel, ale už během prvního a začátkem druhého semestru jsem do školy chodil čím dál míň, až jsem tam přestal chodit úplně. Samozřejmě jsem se trochu bál, co řekne tata, ale hlavně jsem se bál ve svém životě udělat nějakou opravdovou změnu.

Už od dětství jsem kreslil, věnoval se výtvarnému umění a mým skrytým ideálem bylo stát se umělcem. Jenomže jak jsem o tom četl v knihách, měl jsem pocit, že dráha umělce je určena pro zvláštní, vyvolené lidi. Říkal jsem si, že přece není možné, aby normální člověk, za kterého jsem se měl a mám dosud, se stal umělcem.

Když jsem opustil medicínu, nezbylo než jít pracovat. Začínal jsem v dělnických profesích, potom jsem se stal úředníkem ve fabrice a to mě dost ubíjelo. Ale nějak jsem se živit musel, navíc za bývalého režimu existovala pracovní povinnost. Chodil jsem každý den do práce a snil o tom, že ve fabrice vzplane požár. Že se něco zřítí. Nebo jsem simuloval záchvat a volal do práce, že jsem nemocný. Že si беру dovolenou, takže jsem ji v únoru už mívál vybranou. A spoléhal jsem na zázrak.

Jako určité východisko jsem znovu začal kreslit, malovat, dělat jsem keramiku, ilustrace. Měl jsem i výstavy, a tak jsem si myslel, že budu malířem. Ale postupně jsem zjistil, že technicky bych se s tím asi nějak vypořádal, ale výsledek neodpovídá mé představě. Banálně řečeno, že můj talent není takový, jak jsem si představoval. Že to, jak bych chtěl malovat, není v mých možnostech.

Čas plynul. Tehdy bylo v Brně centrem kulturního dění Divadlo na provázku. Já tam chodil, kamarádil se s lidmi z divadla, dokonce jsem

začal hrát malé role. V té době jsem se ale nešťastně zamiloval. Když mě má milovaná bytost opustila, zdrceně jsem seděl ve svém ateliérku, nemohl jist – zhubl jsem asi o třináct kilo – a cítil úpornou potřebu změnit svůj život.

Tenkrát za mnou přišel jeden kamarád a řekl, že se hlásí na operní režii na JAMU. A co tam budeš dělat, vždyť ani neznáš noty? ptal jsem se. To nevadí, tam se to naučím. Napadlo mě, že když on může dělat režii, můžu já, který jsem četl i divadelní literaturu a nebyl úplně bez informací, být taky režisérem.

Přihlásil jsem se a shodou okolností či spíš čirou náhodou – na zkoušky jsem se nijak mimořádně nepřipravoval – mě vzali. Vrátil jsem se do studentských let, což jsem samozřejmě už nečekal. Studoval jsem režii, s kolegy připravoval školní představení. Žertovná věc byla, že jsem si zpočátku, protože jsem byl starší, s kolegy vykal. Třeba známému herci Oldřichu Navrátilovi jsem říkal pane Navrátil a on mně pane Goldflam. Až časem jsme si začali tykat. Během studia jsem se přimkl ještě víc k Divadlu na provázku, dál jsem hrál maličké role, okukoval herce – třeba Bolka Polívku, Jiřího Pechu nebo Dášu Bláhovou, skvělé režiséry... Byla to krásná sestava a cítili jsme se spříznění volbou. Na Provázku i v nepříznivých sedmdesátých letech vládla velmi svobodomyslná atmosféra a já ani neměl pocit nějaké velkého politického tlaku.

S faktem, že jsem se v pětadvaceti pustil do studia režie a zabývám se divadlem, se můj otec smířoval jen těžko. Změnilo se to, až když se v mém počínání tu a tam dostavilo cosi jako viditelný úspěch. Pokud se hrála v nějakém – nejraději hodně velkém – divadle má hra, na plakátech bylo mé jméno – nejraději hodně velkými písmeny – a lidé po představení silně a dlouho tleskali, byl tata velmi spokojený. Já svého rozhodnutí nikdy nelitoval, naopak jsem si vždycky považoval a dodnes si považuju za velkou šanci a velkou čest, že jsem se mohl stát člověk tvůrčím, tím umělcem, o čemž jsem snil.

Na prestižní degustační soutěži Pivo České republiky 2007, jejíž 11. ročník se tradičně konal v Českých Budějovicích, získal Rodinný pivovar Bernard další ocenění. Speciální černé pivo Bernard s přísadou jemných kulturních kvasínek obsadilo ve své kategorii druhé místo, světlý ležák Bernard se v nejprestižnější skupině českých ležáků umístil na třetím místě. Soutěže se zúčastnilo 43 pivovarů, které zaslaly do soutěže 180 vzorků.

Už po šesté se Rodinný pivovar Bernard stal v prestižní soutěži CZECH TOP 100 pro rok 2007 nejobdivovanější firmou kraje Vysočina.. Žebříček 100 obdivovaných firem je sestavován například podle ekonomických výsledků, kvality výrobků, inovačních schopností i podpory charitativních projektů..

Humpolecký pivovar byl generálním partnerem prvomájových oslav na pražské Letné, které již podruhé uspořádali političtí vězni, aby vyjádřili své znepokojení nad porušováním lidských práv ve světě a nad sbližováním českých sociálních demokratů s komunisty.

V prestižní soutěži PR klubu ČR o Zlatý středník firemních B2B časopisů obsadil náš magazín Vlastní cestou skvělé druhé místo, když jediný magazín, který nás dokázal překonat, byl Čili Chili od Vodafonu.

Již tradiční červnová party hostinských z restaurací, kde se točí pivo Bernard, se letos opět konala v rekreačním středisku na Trnávce u Želiva. Den plný sportu a zajímavých setkání vyvrcholil hudbou, tancem a ohňostrojem.

Rodinný pivovar Bernard ještě nikdy ve své historii nedosáhl takového výstavu piva v měsíci dubnu, když uvařil 12 329,5 hektolitřů. Totéž se opakovalo i v květnu s výstavem 14 609,7 hektolitřů piva. Letošní jaro je nejúspěšnější v celé historii pivovaru.

Zprávy, že pivo napomáhá vzniku rakoviny, se občas objeví v novinách i časopisech. Opravdu přesvědčivé důkazy však chybějí – k velké radosti milovníků oblíbeného nápoje.

Bojíme se zbytečně

Odpůrci pití piva často poukazují na to, že v přepočtu na počet obyvatel ho Češi vypijí nejvíce na světě – kolem 160 litrů na hlavu ročně. A zároveň se pravidelně umisťují na prvním nebo druhém místě, pokud jde o výskyt rakoviny tlustého střeva a konečníku. Odpůrci tvrdí, že je v tom potřeba vidět jasnou souvislost.

V osmdesátých let však proběhl v tehdejším Československu vědecký výzkum, který se snažil objektivně zjistit, jestli taková argumentace má nějaké opodstatnění. Souvislost mezi pitím piva a rakovinou však vědci neprokázali. Daleko pravděpodobnější příčiny vyššího výskytu rakoviny tlustého střeva a konečníku jsou tyto – Češi jedí příliš mnoho živočišných tuků, zejména těch skrytých, v uzeninách a tučných mléčných výrobcích, včetně sýrů, naopak si dopřávají málo zeleniny a ovoce. V jejich stravě je alarmující nedostatek vlákniny. Její doporučenou denní dávku – 25–30g vlákniny – svému tělu v Česku dodávají pouhá dvě procenta populace (vlákninu najdeme hlavně v zelenině, ovoci nebo obilninách a má na činnost trávicího traktu i na naše zdraví spoustu pozitivních efektů, jedním z nich je i prevence rakoviny). Mnozí Češi navíc trpí obezitou, velmi málo se věnují aktivnímu pohybu a řada z nich kouří.

Zásadní výhrada k vědeckým studiím

Objevilo se i několik seriózně míněných studií, které se snažily dokázat, že pití piva vyvolává rakovinu. Jednu z nich dělali například kanadští vědci, další dvě jejich kolegové z Dánska.

Kanadští odborníci došli k závěru, že osoby, které vypijí šest a více piv týdně, si zvyšují riziko vzniku rakoviny plic o 20 až 50 procent. Dánští odborníci sledovali v jedné ze svých studií výskyt rakoviny u zaměstnanců dánských pivovarů. Ti mají od roku 1898 právo na šest malých lahví piva za den. Výskyt rakoviny byl u nich významně vyšší než ve srovnatelné populaci.

Vůči oběma studiím je však možné vznést zásadní výhradu. Podobné studie obvykle zkoumají, jaké množství alkoholu vypila sledovaná skupina lidí každý den a u kolika z nich se pak objevil zhoubný nádor. Ale obvykle nedostatečně sledují, jak zdravě nebo nezdravě tito lidé jedí a případně i žijí. Někdy to dokonce nesledují vůbec, pak lze těžko považovat výsledky výzkumů za přesvědčivé.

Před léty monitorovali odborníci v plzeňském pivovaru, jak jsou na tom jejich dělníci s cholesterolem a dalšími ukazateli zdraví. Naráželi na to, že spousta dělníků jí příliš mnoho živočišných tuků, má nadváhu, nesportuje, někteří pijí piva příliš mnoho, spousta z nich kouří atd.

O tom, že součet těchto rizikových faktorů může u člověka podstatně zvýšit nebezpečí vzniku rakoviny a dalších chorob, nikdo soudný, včetně lékařů, nepochybuje. O tom, že by stejný negativní efekt mohlo mít rozumné každodenní pití piva (třetinka pro ženy, půllitr pro muže), lze naopak pochybovat naprosto zásadně. Zvlášť když konkrétní člověk přistupuje nerozumně nejen ke konzumaci piva, ale k celé své životosprávě.

Zbytečné obavy z nitrosaminů

Velké vášně vznikly svého času kolem nitrosaminů. Tyto látky obsahuje každé pivo. Autoři několika dánských studií je dokonce označili za jednoho z pravděpodobných viníků vyššího rizika rakoviny u pijáků piva.

Ale i s nitrosaminy je to jinak. Němečtí vědci je objevili v pivu už před více než pětadvaceti lety. Ve zvýšených dávkách skutečně mohou tyto látky významně přispívat ke vzniku zhoubných nádorů. Větší množství jich tehdy našli i v některých domácích pivech odborníci z Výzkumného ústavu pivovarského a sladařského (VÚPS) v Praze. A velmi rychle přišli na to, co to zavinilo – šlo o nevhodný způsob zpracování sladu. Jakmile

výrobci technologii změnili, klesly hladiny nitrosaminů pod normu.

Dnes na jejich množství v pivu existuje přísná evropská norma. Naprostá většina českých piv ji nejen splňuje, ale je hluboko pod „bezpečnou“ hranicí.

Vladimír Kellner z VÚPS k tomu říká: „Pokud jde o nitrosaminy, můžeme domácí pivo považovat za jednu z nejlépe sledovaných potravin. Proto mi připadá nezodpovědné, když někdo mluví v médiích o tom, že v pivu jsou rakvinotvorné nitrosaminy.“

Hranice rizika

Většina odborníků nevidí riziko rakoviny v rozumném pití piva, ale spíš v jeho nadměrné konzumaci. Stejně jako je riskantní přílišné pití jakéhokoliv alkoholu. To se skutečně může výrazně podílet na vzniku zhoubných nádorů – hlavně nádorů trávicího traktu a také karcinomu prsu.

Je však potřeba co nejpřesněji vymezit, kde končí umírněná nebo rozumná konzumace alkoholu a kdy ho začne být příliš. Odborníci považují za relativně bezpečné pití 15-30 g alkoholu denně u žen a 35 g u mužů. Těch 35 gramů představuje zhruba dvě desítky. Čím víc lidé překračují tuto hranici, tím vyšší je riziko nádorů, podobně jako dalších zdravotních komplikací.

I na tuto hranici však mají různí lékaři různý názor. Většina kardiologů s ní asi bude souhlasit, protože pozitivní vliv alkoholu na kardiovaskulární systém je opravdu prokázán. Jinak ji však budou vnímat třeba specialisté na léčbu závislostí. Ti se budou

klonit spíš k třetině pro ženy a půllitru denně pro muže. A určitému typu psychicky nevyrovnaných lidí se silným sklonem k závislostem by nedoporučili ani to.

Drsnou léčbu zvládl díky hořkému ležáku

Když chirurgovi a onkologovi MUDr. Václavu Pechovi z Mamma centra DTC v Praze diagnostikovali kolegové zhoubný nádor v nosohltanu, bylo to pro něj o to složitější, že jasně chápal, o co jde. Po chemoterapii a ozařování byl několik dní na umělé výživě, protože nedokázal jíst ani pít. Výživu navíc špatně snášel, a tak mu rychle ubývaly síly. Vypadalo to s ním špatně.

Jeho manželku, také lékařku, napadlo, že by mu mohlo pomoci pivo. Doktor Pecha ho však polykal jen s velkými obtížemi. Ozařování mu totiž hodně poškodilo sliznici úst. Zpočátku ho každý lok krutě bolel. Žena však byla vytrvalá. Během několika dnů dokázal její muž vypít během dne půllitr hořkého ležáku. Samozřejmě po troškách. To mu pomáhalo udržet zbytky sil. Pivo mu navíc vracelo chuť k jídlu. Za týden začal pomalu jíst a pozvolna nabíral síly.

Dnes je zdravý a dál operuje onkologické pacienty. Svým klientkám, které léčí na rakovinu prsu, doporučuje, aby při chemoterapii, kdy se člověku mění chuť, často trpí nevolnostmi a nejednou i zvrací, zkusily vypít jednu hořkou dvanáctku denně. Zlepšuje totiž trávení, ale hlavně jim pomáhá najít právě tu ztracenou chuť k jídlu.

alofok

KOUZLO
ORIGINALNÍ
KOFOLY

Když ji miluješ,
není co řešit.

V deltě řeky Orinoko

Deltu řeky venezuelského veletoku Orinoko tvoří stovky říčních ramen, zabírá plochu několika set kilometrů čtverečních. V spleti říčních ramen se vyznaží jen indiáni ze zdejšího kmene Warao. Suchou nohou jsou tato místa prakticky neprůchodná. Nepoznáte, kde končí vegetace a kde začíná voda. Navíc v džungli číhá ještě více nebezpečí než v řece, například anakondy nebo jaguáři. Proto je jediným dopravním prostředkem kánoe (my se ovšem plavíme na plechové loďce s motorem), vydlabaná z jediného kmene cedru. Na kánoích vyrážejí muži na lov a ženy odplouvají do obchůdku k malému „přístavu“ v místě, kde se přes Orinoko klene silniční most.

Právě území obývané indiány z kmene Warao dalo Venezuele své jméno. Když Kryštof Kolumbus tuto zemi objevil, našel místní obyvatele v chatrčích na vysokých kůlech. Díky tomu totiž mohou Waraové přežít, když hladina Orinoka začne stoupat. Kolumbovi připomněly domky italské Benátky – Venezii. V chatrčích na kůlech žijí Waraové dodnes, mají v nich sice pračky, ledničky i televizory, ale jinak žijí jako před staletími. Až na to, že provázejí turisty; třeba na lov piraní.

Ten vůbec není jednoduchý, i když kolem loďky uprostřed řeky Orinoko jsou jich stovky. Stačí vhodit do vody kousek syrového masa a hladina se začne doslova vařit. Plechovku se syrovým masem nám přinesl jeden z indiánů. Stejně jako primitivní pruty bez navijáku, jen s dvěma metry silonového vlasce a s háčkem.

Jenže piraně nejsou hloupé. Během pár vteřin s jemností chirurga sundají maso z háčku, prostě ne a ne pořádně zabrat. Ale nakonec přece jen pár kousků skončí na dně loďky. Náš průvodce naznačuje, ať si dáme pozor – mohly by nás pořádně pokousat. Přitom piraně mají sotva dvacet centimetrů, zblízka vypadají jako „rozplácené“ bělice. Ale dvojité řady drobných ostrých zubů zahnutých dozadu dávají tušit, že je to opravdu ryba, která dokáže člověka okousat až na kost. Indián opatrně hází ryby zpátky do vody a plujeme dál.

Řeka se v náhle rozšiřuje, takže člověk má skoro pocit, jako by se ocitl uprostřed některé z velkých českých přehrad. Prý se můžeme vykoupat, tady už piraně nejsou. Chvilí váháme – nedělá si z nás ten člověk blázný, vždyť jsme pár set metrů od místa, kde se to dravými rybami doslova e na

hemžilo? Ale pak jdeme na to. Voda je teplá a příjemná, stejně jako poslední paprsky zapadajícího slunce.

Večer se vydáváme na „lov“ krokodýlů. Indiáni je loví za soumraku nebo až za tmy. Průvodce pátrá obrovským reflektorem po hladině řeky, hledá místo, kde se zalesknou oči krokodýla. Jezdíme po Orinoku víc než dvě hodiny, ale nemáme štěstí, a tak se vracíme do kempu.

Svitání nad Orinokem, to je další zážitek, který nám Venezuela připravila. Hladina řeky je klidná, jako kdybyste byli u jezera. Ranní slunce prozařuje džungli, stromy, keře a květiny se odrážejí ve vodě jako v zrcadle. Dokud člověk nevidí vegetaci bující na březích řeky, netuší, kolik rozličných odstínů zelené vůbec může příroda nabízet. Vydáváme se do džungle, alespoň do její malé části, která se dá projít pěšky. Máme štěstí, dlouho nepršelo, takže se nebrodíme bahnem. Tentokrát nejsme na lovu my, ale sami jsme se stali lovnou „zvěří“. Útočí na nás hejna komárů.

Džungle, to je chrám naprosto neznámých požitků. Ještě víc než oči si tady „užívají“ uši. Křik ptáků je tak silný, že člověk má pocit, že se ocitl

v obří koncertní síni. Některé zvuky jsou pro Evropana strašidelné, neví, jestli jde o papouška nebo o nějakou útočící šelmu. Ale náš průvodce z kmene Warao se tváří klidně, a tak se snažíme být taky klidní. Naštěstí se brzy ukazuje, že všechen ten vrískot, klapot, pískot a jiný hláhol vydávají opravdu jen neškodní ptáci v korunách stromů.

Pár dní strávených v deltě řeky Orinoka samozřejmě nestačí na její důkladnější poznání. Zato stačí na zjištění, že na Zemi jsou pořád ještě místa, která lidská civilizace poznamenala jen málo.

Sedlická přehrada

Potřeba elektrické energie po první světové válce výrazně vzrostla, proto bylo rozhodnuto o vybudování pozoruhodného vodního díla na Želivce nedaleko Humpolce. Projektanti Josef Řeřicha a František Fissman navrhli čtyři samostatné stavby – hráz z lomového žulového zdiva pod obcí Sedlice, tlačnou štolu, hydroelektrárnu na levém břehu Želivky a vyrovnávací nádrž. Aby lépe využili spádu řeky, neumístili elektrárnu hned pod přehradní nádrž, ale dál po proudu řeky a vodu k ní přivedli téměř kilometrovou štolou. Příroda k tomu vytvořila ideální podmínky, protože řeka se kousek za vesnicí obrací téměř o 180 stupňů.

Po ukončení přípravných prací (vykácení lesů na obou stranách údolí) se v létě roku 1923 započalo s vyřezáváním štoly pro přívod vody z přehrady do budoucí elektrárny. Namáhavá práce, rubalo se v tvrdé krystalické rule, trvala dva roky. Průměrná výška štoly je 215 cm a šířka 100 cm. Štola vede od jihu k severu a měří přesně 884 metrů. Vyústí u Vřesníku 22,5 metru nad hladinou Želivky. Odtud – z „horní“ přehrady – teče voda přímo do hydroelektrárny.

Výstavbu elektrárny dokončili v roce 1924. Tři instalované Francisovy turbíny, které vyrobili ve Škodových závodech v Plzni, mají výkon 1100, 600 a 300 kW.

Původní turbíny dodnes vyrábějí elektrický proud. Lze jen obdivovat práci našich předků, vždyť elektrárně, která v současné době patří společnosti První elektrárenská s. r. o. České Budějovice, už je přes osmdesát let. Prohlédnout si ji může každý, kdo se vydá na příjemnou procházku ze Sedlice údolím Želivky (kolem vyrovnávací nádrže) do čtyři kilometry vzdáleného kláštera v Želivě.

informační systém

přizpůsobí se lehce Vaší firmě

přidejte se k řadě našich spokojených zákazníků

www.karatsoftware.com

BERNARD

S LEHKOU HLAVOU

speciální
lehké pivo

BERNARD
2.290

DALŠÍ ČÍSLO JIŽ V ŘÍJNU!